

Workshop 8

De betekenis van een kind met EVB+ voor het ouderschap

15-03-2022

Symposium EVB+, Samen kom je verder

**Door: Wim Goossens,
Expertdocent Zuyd Hogeschool**

Even voorstellen

Even voorstellen ...

Profiel:

- **Ouderschap en ouderschapstheorie: minor, keuzemodules, lezingen, workshops, trainingen**

Groepsdynamica en groepsprocessen

- Communicatieve Skills
- Coaching. E coaching, teamcoaching
- Interprofessionele samenwerking

Privé:

- Getrouwd met Katinka
- (Schoon)vader van: Stephanie & Kevin, **Michel**, Céline
- Opa van Sil en Kas

Zuyd Hogeschool:

- **Internationalisering: International Parenting Program**

- Academie Sociaal Werk
- Academie Verpleegkunde
- Zuyd Professional
- Programma Sterk Teamwerk

Europees Instituut /De Baak:

- Colleges coach practitioner en coach Master
- Designer/hoofdopleider leergang Winning Teams
- Incompany trajecten

Kern van de workshop

- Wat is de betekenis van een kind met EVB+ voor het ouderschap.
- Het ouderperspectief staat centraal.
- Welke 'levend verlies ervaringen' hebben ouders van een kind met EVB+.
- Wat zijn helpende ondersteuningsmodellen?
- Welke behoeftes hebben ouders van kinderen met EVB+ naar professionals en hun organisaties?
- Leeropbrengst en transfer
- Afronding van de workshop.

Warming up ...

Interactieve werkvorm over de betekenis van een kind met EVB+ voor de ouders

Inhoud

- Betekenis EVB+ voor de ouders in termen van *levend verlies*
 - Persoonlijke ervaring.
 - Helpende modellen om naar levend verlies te kijken.
 - Een vleugje ouderschapstheorie.
 - Behoeften van ouders en betekenis voor de afstemming van professionals.
 - Handreikingen voor professionals.
- Toepassingsopdrachten voor deelnemers van de workshop
- Afronding: leeropbrengst en transfer.

Deel 1

Persoonlijke ervaringen met verlies.

Ervaringen met verlies... (1/3)

- Ter introductie: ik ben géén professionele expert op het gebied van verlieskunde.
- Wel ervaringen:
 - Mijnsluiting 1964 (verlies van bestaanszekerheid, deelgenoot van uitsluitingsprocessen, impact op ouderschap van mijn ouders).
 - Ouders beiden op jonge leeftijd overleden aan kanker.

Ervaringen met verlies... (2/3)

Focus van deze workshop:

- Korte schets van de levensloop van mijn zoon.
- Levend verlies rondom **mijn 32 jarige zoon** met autisme, verstandelijke beperking en ernstige gedragsstoornissen.
- Reflecties over, levend verlies en betekenis hiervan voor ouders van kinderen met EVB+

Toepassingsopdracht 1

Uitwisseling aan de ronde tafel of in duo's:

- Een eigen verlieservaring.
- Wat was steunend?
- Wat kunnen we als professionals hiervan leren?

Deel 2

Levend verlies van ouders van een kind met EVB+ (micro – meso – macro niveau)

Ervaringen met verlies... (1/3)

Het micro perspectief:

- de impact van de eerste signalen;
- de zoektocht in de diagnostische fase;
- de beklemmende werkelijkheid na de diagnostische fase;
- de fysieke ervaring van het verlies en lichaamssignalen;
- de relationele betekenis in de partnerrelatie;
- het veranderend ouderschapspectief;
- het ongewone dat gewoon wordt;
- het duurzame en continue karakter (“levenslang” en de “erosie”)

Ervaringen met verlies... (2/3)

Het meso perspectief:

- de systemische realiteit wordt anders;
- de transgenerationele betekenis komt in beweging;
- het sociale netwerk sluit aan of sluit af;
- bewegen in een scala van medische- hulp- en zorgdomeinen.

Ervaringen met verlies (3/53)

Het macro perspectief

Het sociaal discours doet zijn impact gelden:

- bewegen in een intolerante samenleving;
- wet- en regelgeving;
- verschillende beleidsterreinen;
- verschillende financieringsbronnen;
- domeinafbakening of strijd tussen voorzieningen.

Toepassingsopdracht 2

Ronde tafel of duo gesprek:

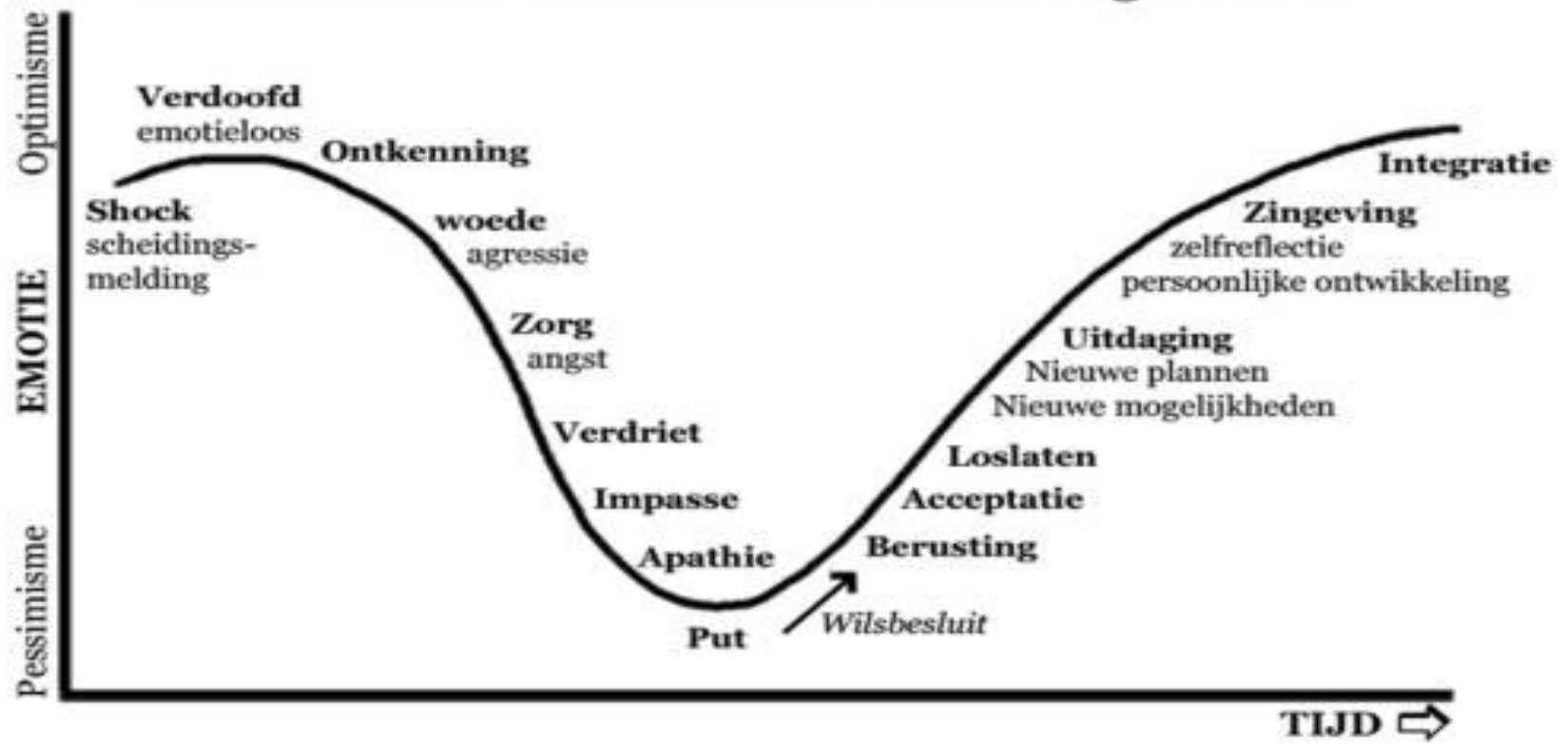
- Introduceer een praktijksituatie
- Welke verlieservaringen herkent u:
 - Op micro niveau
 - Op meso niveau
 - Op macro niveau

Deel 3:

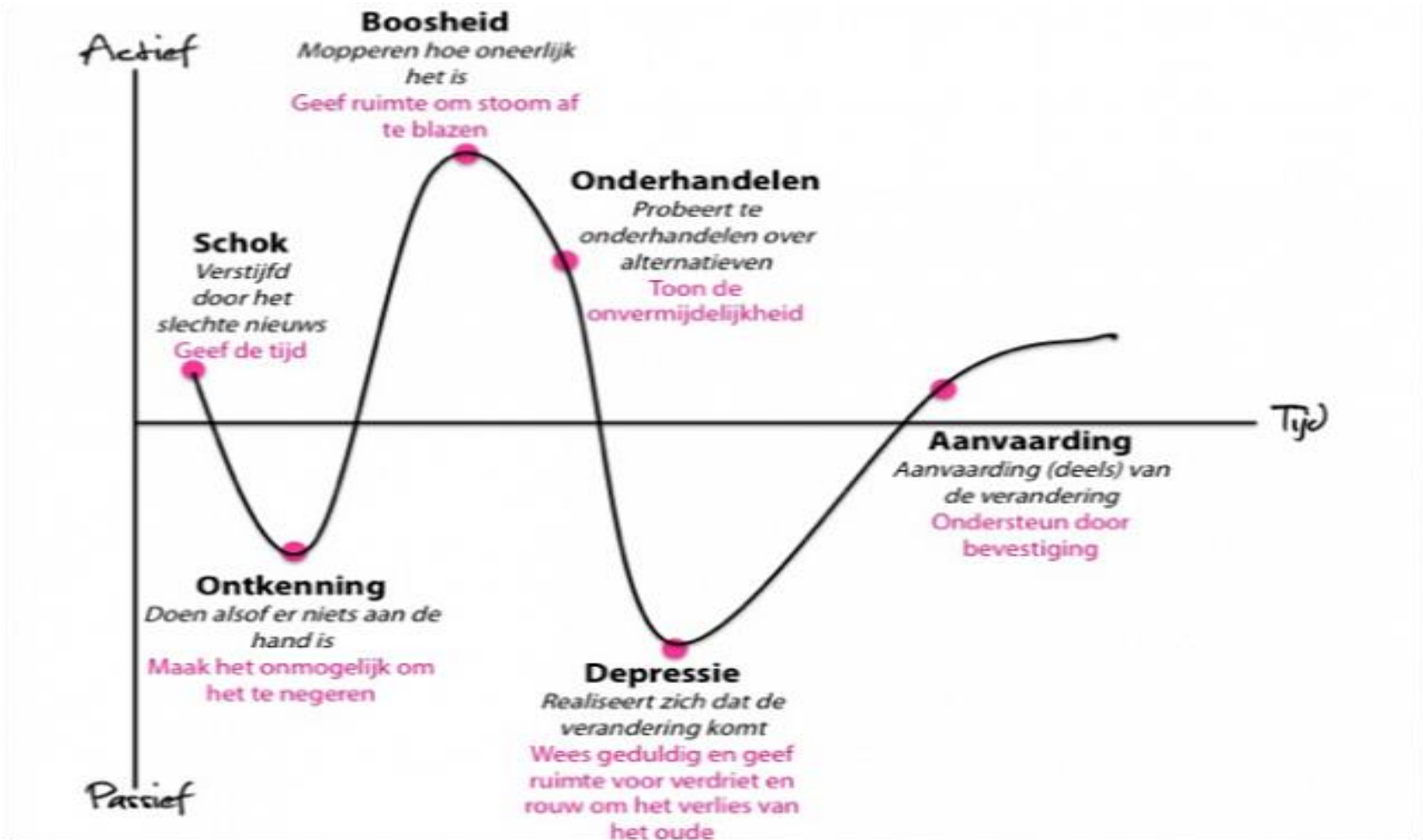
**Helpende 'modellen' om met
verlies en rouw om te gaan.**

Lineaire modellen ..

De Kübler-Ross rouwverwerkingscurve

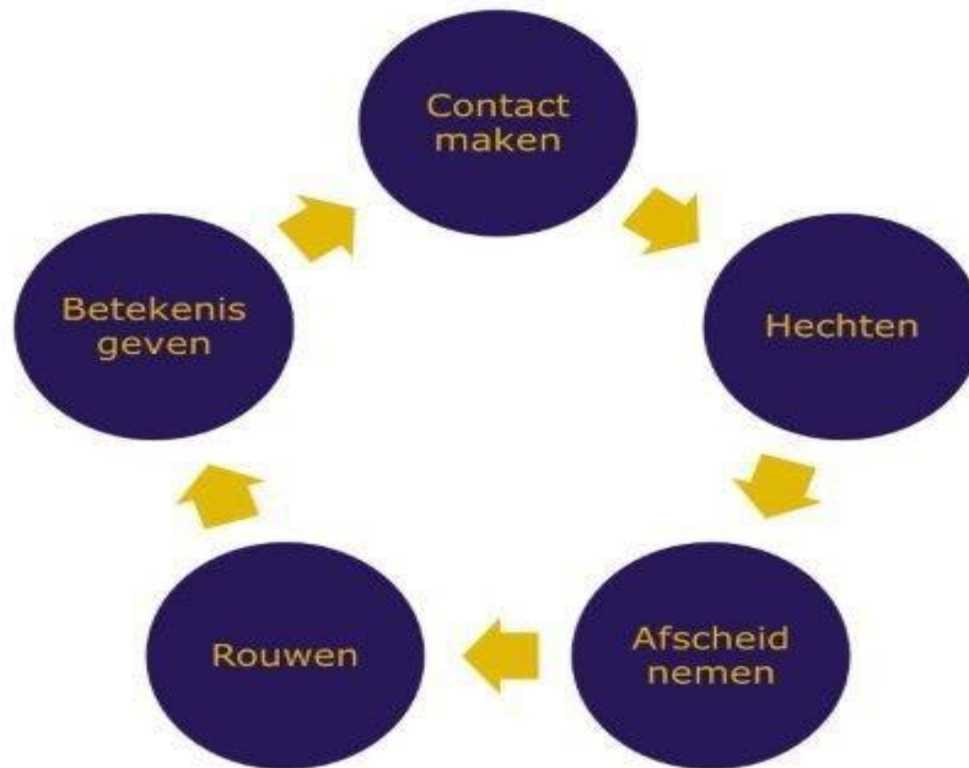

Lineaire modellen

Circulaire modellen

De verliescirkel

www.desteven.nl

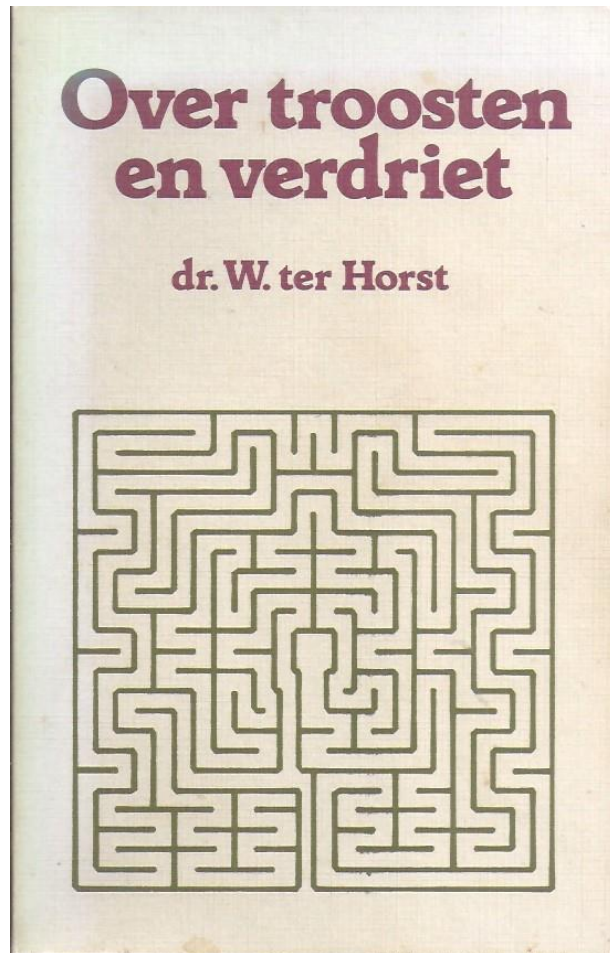
Circulaire modellen

Cirkel van verstoorde rouw

www.desteven.nl

Doolhofmodel Ter horst

Het kiezen van een antwoord, Het beproeven van het antwoord, Het beperken van het antwoord tot het leedfeit, Het verwerpen van het antwoord, Radeloosheid, Het kiezen van een antwoord, enz.

Manu Kierse:

Leven met levend verlies en chronische rouw

- “Wanneer je moet leven met een ernstige beperking, bijvoorbeeld blindheid of ernstige slechtziendheid, dan gaat het verdriet daarover niet weg.”
- “Chronisch verdriet is als een schaduw, soms is ie achter je, soms opzij, soms loop je nietsvermoedend een hoek om en valt ie over je heen. Je ziet hem niet altijd maar hij is er wel.”

Een vleugje ouderschapstheorie als referentiekader

- Ouderschapstheorie is een toevoeging op voorgaande modellen.
- Kern van de ouderschapstheorie:
 - Besef van verantwoordelijk-zijn.
 - Ouderschap maakt kwetsbaar!
 - Er is een onderscheid tussen partnerschap – ouderschap – opvoederschap!
 - Ouder is consulterende opdrachtgever.

Schematisch overzicht Denkschema over Ouderschap

Ouderlijke werkvloer	Bufferprocessen	Omstandigheden
Basisgedragingen (schijf van 5) <ul style="list-style-type: none"> • veiligheid • verzorging • zicht houden • verwachtingen • begrenzen 	Solidaire gemeenschap	Kind Moeder Vader Broers en zussen Grootouders, andere familie Sociaal netwerk Behuizing, baan, inkomen
Timen & doseren	Taakverdeling	Stad, platteland, buur Cultuurverschil,
Emotieregulatie	Metapositie	Godsdienst, schoolstelsel Geweld op tv en videospelletjes Migratie en vluchten, , Social Media, internet Opvoeddeskundigen Enz.
	“Goede ouderervaringen”	

Toepassingsopdracht 3

Ronde tafel of duo gesprek:

- *Reflecteer op:*
 - Vanuit welk model tred ik als professional in gesprek met ouders met levend verlies ervaringen?
 - Hoe zou de theorie over ouderschap/psychologie van ouderstap ondersteunend kunnen zijn in mijn contact met ouders?

Deel 4

Behoeften van ouders (bij contact met professionals en organisaties).

Existentiële aanwezigheid

- Starten waar de ouder is: wat wil hij en waar heeft hij behoefte aan.
- De zijnsrelatie met het kind erkennen: niet technisch professioneel kijken.
- Professionele nabijheid in plaats van functionele distantie.
- Niet alleen vanuit functionele rolopvattingen en een methodisch model, laat staan protocol het contact aangaan en vormgeven; overstijg de technisch professionele benadering of de bureaucratische logica.

Existentiële aanwezigheid

- Reageren vanuit een eigen authenticiteit en professionele kwetsbaarheid of dilemma's op tafel durven leggen.
- Partnership met ouderschap tentoon spreiden. Profileren als leden en vertegenwoordiger van een solidaire gemeenschap met ouderschap in plaats van kritische beschouwers van het ouderschap en opvoederschap.
- Werken vanuit een nieuwsgierigheidsopgave naar ouders (zie Remmerswaal en de Gouw).

Behoeften van ouders (wat onderzoek ons leert)

- aandacht voor algemeen menselijke behoeftes (Goossens 2018 / Sniekers 2017);
- aandacht voor het 'ouderverhaal' (Hoek 2013)
- erkenning van het identiteitsniveau van het ouderschap: inclusie – controle - affectie (Goossens 2014/2018);
- *benadering als totale mens in plaats van cliënt* (Goossens 2014/2018);
- lid zijn van de 'gewone' oudergemeenschap (Piskur 2015/ Goossens 2018)
- *lotgenoten en ervaringskennis* (Piskur 2015/ Goossens 2018/ Programma JOOZ, 2015)

Behoeften van ouders

- benadering vanuit present zijn
(Goossens 2014/2018)
- een 'benaderbare' en ondersteunende organisatie (Hoek 2013)
- een evenwaardige en aanspreekbare professional (Hoek 2013)
- een transparant werkproces (Hoek 2013)

Behoeften van ouders

- benutten van professionele scharrelruimte (Goossens 2018).
- balans tussen organisch opgebouwde ouderdeskundigheid en professionele expertise: the collaborative approach (Goossens 2018)
- *Ter aanvulling:*
The transformative approach (prof. Carmel Borg universiteit Malta): bij hun ontmoeting zitten ouders- en professionals in een wederzijds leerproces; breng dit wederzijds leren in dialoog!

Toepassingsopdracht 4

Ronde tafel of Duo gesprek.

Terugblik op de eigen praktijksituatie:

- Welke behoeftes hebben deze ouders?
- Hoe kan ik vanuit een oudergerichte attitude (oudervriendelijk, oudersensitief, oudergericht) aansluiten bij deze behoeften

Deel 5:

Vijf handreikingen voor professionals.....

1. Toon een oudergerichte attitude

Heb oog en oren voor:

- Oudervriendelijkheid
- Oudersensitiviteit
- Oudergerichtheid

2. Wees Present!

Zie presentietheorie Baart

- Erbij zijn:
bij de ander zijn; niet gedreven door rollen, functies, methodieken, protocollen.
- Wat je doet is ingegeven door de relatie die je met de ander hebt.
- Aansluiten, aansluiten, aansluiten
- In afstemming met de ander laat je wat relevant is tot stand komen.
- Met iemand zijn, als je er voor iemand wil zijn: aanwezig in zijn omgeving, trouw, aanspreekbaar, interrumppeerbaar.

Gebruik selectieve authenticiteit

3. Denk en werk vanuit diversiteit!

Heb oog en oren voor:

- de verschillende leergeschiedenis en socialisatie van de ouders;
- gender-invloeden bij rouwverwerking;
- lichaamsbewustzijn bij rouw ervaringen;
- interculturele invloeden op rouw.

4. Onderken de systemische betekenis!

Heb oog en oren voor:

- de relationele betekenis in de partnerrelatie;
- de betekenis voor het hele systeem;
- transgenerationele thema's die opdoemen;
- de werking in en van het sociale netwerk;
- de behoefte aan inclusie in de 'gewone' oudergemeenschap of lotgenoten.

5. Ga uit van het duurzame en continue karakter van levend verlies.

Heb oog en oren voor:

- de (belastende) invloed van lineaire modellen in attitude, denken en handelen;
- onderken de chronische en continue betekenis van rouw en verdriet;
- geef ouders mentale modellen die chronische rouw en verdriet 'legitimeren';
- zie reacties in het hier en nu in het grotere geheel;
- sluit aan bij wat eerder heeft geholpen.

Toepassingsopdracht 5

Ronde tafel of Duo gesprek.

- Handreikingen:
 - Welke handreikingen bevestigen mij in wat ik al doe?
 - Welke handreikingen ga ik ter hand nemen?

Tenslotte

IPP Symposium Nottingham nov. 19

Moeder "Anny":

What parents need from professionals:

- Human relations
- Respect for Human Errors
- Human Kindness

Dank voor de aandacht

Wim Goossens

wim.goossens@zuyd.nl